GODZIENNA

**Nr 235.** Rok 1832. Wtorek 4 Września.

Pismo to wychodzi codzień oprócz świąt uroczystych, niezawodnie o godzinie 4 po południu w drukarni St. Gieszkowskiego.

PRENUMERATA.
Kwartalna.......złp. 12
Miesięczna...... „ 8
Ner pojedynczy..gr: 10
Za doniesienie od wier. gr: 15.

# Gazeta Krakowska

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.
Barometr dla lepszego porównania zredakowany na 0° Reaumiura.

| Dzień godzina | Barometr na 0° 0. | Therm. | Higrometr | Wiatr | Stan Atmosf. | UWAGI |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 7 | 27 6. 443 | + 12,1 | + 5.5 | Żaden | Pochmurno | |
| 3-13 | „ 6. 645 | 14.4 | 5.2 | Zachodni mocny | | |
| 3 | „ 6. 516 | 15.2 | 5.0 | „ średni | | |
| 9 | „ 6. 649 | + 12.0 | + 5.2 | „ słaby | | |

## Część Urzędowa.

### KRAKÓW.

W dniu 7 Września 1832 r. o godzinie 10tey ranney w Krakowie na przedmieściu Piasek, w domu pod L. 83 odbędzie się sprzedarz publiczna w drodze exekucyi sądowey zajętych ruchomości, jako to: komody, kanapy, szaf, stolików i t. p. niemniey świéc, mydła i krochmaliku. Chęć licytowania mających, na czas i mieysce oznaczone zaprasza się.— Kraków dnia 1 Września 1832 r.

Jgnacy *Kopyciński* K. S.

## Część Nieurzędowa.

### Wiadomości z Poczty Dzisieyszey.

*Londyn 21 Sierpnia.*

Wczoray nadeszły do Graveiend dwa okręty, które d. 7 opuściły Oporto i przywiozły wiadomość, że w tym dniu połączone woyska Don Miguela uderzyły na to miasto, i że przy odpłynieniu statków, bitwa jeszcze trwała pod miastem Oporto.— Wiadomość ta zgadza się zupełnie z doniesieniami z Liverpool, wedle których o tymże czasie mocny korpus gierillasów stał w bliskości Oporto.— Atoli podług okrętu *Ann. Paley* który już d. 11 opuścił Cascaes niedaleko Lizbony, nic w Portugalli stanowczego jeszcze niezaszło po dzień powyższy.

*Dnia 22 Sierpnia.*

List handlowy z Oporto pod d. 10 datowany, donosi: Dnia 7 z rana, korpus Don Pedra, wynoszący 7000 ludzi napadł na nieprzyjaciela i opanował jego pozycye, gdy atoli woyska te za daleko się zapędziły, skutkiem jakiegoś nieporozumienia, zaczęły się cofać i przez pewien czas były bite. Cesarz udał się sam na mieysce dla rozpoznania straty, która wynosiła 50 zabitych, 15 rannych i 100 do niewoli zabranych. Francuzi i Anglicy, nienależeli do tey bitwy.»

Onegdy w wydziale spraw zagranicznych odbyła się konferencya posłów Rossyi, Austryi, Francyi, Pruss z ministrem spraw zagranicznych Angiii hrabią Palmerston. Przed nastąpieniem teyże konferencyi, poseł belgiyski, miał naradę z hrabią Palmerston.— Takaż konferencya miała mieysce wczoray, i

niezawodnie w sprawie hallendersko-belgiyskiey odbyła się. *(G.P.S.)*

## FRANCYA.

*Paryż 18 Sierpnia.*

Dnia 13 było zgromadzenie 12 merów na ratuszu, dla naradzenia się względem rozpoczęcia organizacyi ruchomey gwardyi narodowey.

Na górze Albéres wschodnich Pyreneów, widziano także w ostatnich dniach obszerne chmury dymów i massy płomieni. Donoszą, że lasy pod Recasens, Lavail i na górach Soréde zupełnie się wypaliły, i tylko dla braku materyału same zgasły. Domyślają się o związku podpalaczy.

Gazeta *Francuzka* donosi z Tulonu, że opuszczenie Ankony przez Francuzów nie tak prędko nastąpi, jak się zdawało. W Tulonie nowe woysko ma wsiąść na okręty, i udać się do Ankony, dla wzmocnienia, lub też może tylko zmienienia tameczncgo garnizonu.

Z rocznika *Etat de l'Algier*, który towarzystwo kolonialne wydało w Marsylii okazuje się, że ludność Algieru wynosi 22,000 dusz, między któremi, 10,000 Maurów, 2000 Murzynów i Beduinów, 5000 żydów, i 5000 Europeyczyków się znayduje. Dodać należy, że u Maurów i Murzynów na jednego męszczyznę dwie kobiety, a u Europeyczyków na 12 męszczyzn jednę kobietę rachować należy. Od przybycia tam Francuzów liczba mieszkańców zmnieyszyła się o dwie trzecie. Naybogatsze familie naypierwey się wyniosły; to wynoszenie się trwa ciągle. Od czasu posiadania Algieru, następujące instytuta zostały tam zaprowadzone: litografia, dwie biblioteki i gabinety do czytania, dwie szkoły dla chłopców i 1. dla dziewcząt. Stan temperatury w porze jesienney i zimowey, to jest od 7 października 1831 r. do 21 marca 1832 naywyższy, wynosił 22 1/10 stopni, a nayniższy 9 stopni. Armia nasza liczy 17,812 ludzi, między któremi 1541 Zouarów.

Z Mans donoszą pod d. 12 między innemi: — »Wandea jest teraz silnieyszą niż kiedykolwiek; dałaby się wezuaki gdyby przyszło do woyny zewnętrzney.

Jako piękny dowód tolleranceyi, przytaczają, że biskup z Beanvais, odwiedził w Compiegne protestanckiego pastora Göpp, który odbył protestancki obrzęd zaślubin króla Leopolda.

Pod Bordeaux piorun uderzył w tych dniach w las, który przez to prawie cały zgorzał.

Uważają, że królowa belgiyska w zamku Lacken ten sam pokóy zaymie, który był urządzony dla cesarzowey Maryi Ludwiki.

Dnia 19. — Dziś wyprawiono Sekwaną wielką liczbę dział, mówią, że są przeznaczone do Bajonny.

Przeciw panu Vidocq wytoczono teraz 3 processa, które tak jego samego, jak jego ajentów w bardzo przykrem stawiają położeniu. Pierwszy zrządził mu redaktor gazety *Corsaire* przez udowodnienie świadkami, że Vidocq z kilku innemi ajentami przebrany w czasie powstania czerwcowego, podniecał pospólstwo do zaburzeń. Drugi wypływa z zaszłych wypadków na moście, Arcole, gdzie miało kilku ludzi niewinnie zginąć. Trzeci wystawia go także w niekorzystnem dla niego świetle. Niejaki Pan Louis, ma pewne efekta, i papiery do zachowania, które mniemano, że są własnością xiężny Berry. Gdy Paryż nie był jeszcze w stanie oblężenia, nie wiedziano na jakiey zasadzie one przeszukać można. Vidocq wpadł na myśl, ażeby wspomnione rzeczy wykraść za pomocą złodziei i tych natychmiast ująć; projekt ten nie udał się, a Pan Louis ma w ręku dowody, że ten plan był dziełem jego.

Z Algieru donoszą na początku tego miesiąca: — »Nasze woyska doznają wiele przykrości z powodu zbyt gorącey pory roku, przez co blisko 2000 ludzi leży w lazaretach, po naywiększey części chorych na febry i biegunki. — Jenerał Savary, znacznie ulżył z tego powodu służbę woyskową; ćwiczenia będą na przyszłość tylko 2 godziny dziennie trwały, w czasie gdy jeszcze gorąco jest znośnieyszem. Straże wystawione na słońce stać tylko będą godzinę, aby zaś chorych zachować od recydywy, mają rekonwalescenci wolni bydź przez 14 dni od wszelkiey służby. W Oranie i w Bona stan zdrowia trochę lepszy niżeli tutay. Na uroczystość dni lipcowych dawał naczelny wódz bal, na którym znaydowało się wiele majętnych rodzin żydowskich, lecz Maurów bardzo mało. Ci ostatni dotąd nie mogą jeszcze przywyknąć do zwyczajów europeyskich. Znaczna liczba rolników osiadła wielkie i urodzayne mieysce, Kuba nazwane, i trudnią się zbudowaniem mieszkań na zimę. Podług wiadomości z południowych okolic trwa jeszcze ciągle

woyna, pomiędzy Szeykiem wielkiey puszczy i Achmet Bejem, skutek jey jest chwiejący; gdy jednak pierwszy Farhat, ma dwa działa, Achmet Bey zaś żadnych nie ma, a zatem pierwszy, pewnie odniesie nakoniec zwycięztwo. Farhat ciągle się bije, dla utorowania sobie drogi przez Konstantyne do Bony i Storo, w celu doprowadzenia swoich towarów do obudwóch tych portów, gościńcem już od 3 lat dla niego zamkniętym. Jest to interessem Francyi i jey stanu handlowego, jako też owego Szeyka, aby rząd stanowcze poczynił przygotowania dla zdobycia tey prowincyi.

W Cherbourgu zniesiono d. 12 na okręt 10 dział z Algieru przywiezionych, które przez Havre do Paryża przysłane będą; są między niemi 2 śmigownice 17 stóp długie, każda 11,000 funtów ciężka; inne 8000 funt. ciężkości mające, są takiego kalibru, że bomby jedney stopy i więcey w przecięciu objąć mogą. Są to zapewne działa, któremi Algierczycy miotali ogromne marmurowe kule na okręty, które miasto blokowały. Dziwnym przypadkiem znaydują się także działa, które dawnieysi dejowie algierscy, od królów francuzkich jako podarunek otrzymali. Te działa, jako trofea zdobycia Algieru, stać będą w hotelu Inwalidów. *(G.P.S.)*

## ANGLIA.

*Londyn 17 Sierpnia.*

Onegdy oboje królestwo w towarzystwie xiężny Gloucester i xiężniczki Zofii, przybyli z Windsor do miasta. Poczem były pokoje u króla, na których poseł cesarsko-rossyiski przedstawił królowi xięcia Trubeckoy. Później odbyło się tayne posiedzenie, którego przedmiotem były uwagi nad przyjęciem i roztrząsaniem mowy królewskiey. Przytem lord Minto został wprowadzony na członka rady tayney.

Zrobiono tu uwagę, że mowa od tronu przy odroczeniu parlamentu, co do Portugallii, tak była oddana, że jey układ równie xięciu Wellingtonowi, jak hrabi Grey, przypisywać można, co też miało niejaki wpływ na spadnięcie papierów portugalskich; spodziewano się bowiem z ust króla więcey na korzyść młodey królowey Dony Maryi. Zresztą wszystkie inne papiery nie zmieniły swey ceny.

Gazeta *Times* twierdzi, że gdyby mowa od tronu więcey interessu była okazała dla Dony Maryi, sprawa Don Pedra ważne odniosłaby korzyści, chociażbyśmy żadnego czynnego udziału w tém nie mieli. A woyna ta nie jest walką jedynie między członkami z domu Braganza, wywrze ona swóy wpływ nietylko na cały półwysep, lecz i na Europę, równie i nasz dotychczas znaczny z Portugallią handel, dozna niemałych zmian.

Dziennik *Kuryer* mniema, że wypadek walki w Portugallii nie jest wątpliwy, jeżeli Francya i Anglia swą moralną uwagę dołożą na szalę; inaczey byłoby przeciwném ludzkości z ich strony, gdyby nie zwrócili uwagi konstytucyonistów, i nie przeszkodzili próżnemu rozlewowi krwi.

Gazeta *Times* pisze: »Podług wiarogodnych listów z Lizbony pod d. 5 Sierpnia, okazuje się tam coraz jawniey przyjazny duch dla królowey Dony Maryi II, chociaż Don Miguel wszystko pod woyskową władzą trzymać usiłuje. Woysko wewnątrz kraju stojące, objawiło tak nieprzychylny sposób myślenia przeciw istniejącemu porządkowi rzeczy, że John Campbell, którego korrespondencya z Marszałkiem Beresford więcey wrażenia zrobiła, niż wszystkie jego bohaterskie czyny, i który niedawno wprzód w woysku Don Miguela dowództwo korpusu objął, do Lizbony powrócił i wziął dymissyę. Miguelistowskie władze dopuszczają się wielkich uciemiężeń, ponieważ skarb jest wyniszczony. — Mieszkańcy Koimbry wywędrowali do Abrantes, z powodu, że Koimbrę fortyfikują. Czy admirał Sartoriusz rozbił flottę Don Miguela, to niewiadomo, tylko to pewno, że ją od brzegów odpędził, by na otwartém morzu łatwiey rozsypkę nieprzyjaciela zrządzić. Rząd Don Miguela z wielką trudnością nakłonił żołnierzy wspomnioney flotylli do wypłynienia, musiał pomiędzy nich 3,500 funt: szter: rozdzielić. A jeżeli jak się spodziewać trzeba, Sartoriusz te okręty pobił, stało się to wysilenie Don Miguela nietylko daremném, lecz może go także o zgubę przyprawić, albowiem zwycięztwo admirała Donny Maryi, wywrze stanowczy wpływ na mieszkańców stolicy.«

Porównywający aż do 5 Sierpnia sięgające doniesienia o wyprawie Don Pedra z całym dotychczasowym biegiem przedsięwzięcia, niezawodnie nie wystawi jey nieko-

rzysinie. Don Pedro przez swą zwłokę tylko korzysta dotąd, tak co się tycze materyalnych sił, jak, co naywięcey znaczy, w publiczney opinii. Jego woysko, które przy wylądowaniu tylko 8,000 ludzi liczyło, ma teraz 14,000 dobrze wyćwiczonych i z zapałem natchnionych wojowników, a stanowisko koło Oporto zajęte, codzień mocnieyszém się staje. Chociaż zbiegi nie w wielkiey liczbie do Don Pedra przechodzą, lecz gdy częścią do swych domów powracają, częścią schraniają się do Hiszpanii, tém samem woysko Don Miguela niezmiernie osłabionem zostaje. *(G.B.F..)*

—******—

## BELGIA.

*Bruxella* 19 *Sierpnia.*

Dziś odprawił się uroczysty wjazd młodey naszey królewskiey pary, przy huku dział, odgłosie dzwonów i okrzykach radości licznie zgromadzonego ludu. Przy bramie miasta, magistrat bruxelski oczekiwał na Nayjaśnieysze Państwo. O godzinie 3ciey król przyjmował ciało dyplomatyczne i władze cywilne i woyskowe. Wieczorem wraz z królową zaszczycił przytomnością swoją teatr. Miasto wspaniale było oświecone. Dla uniknienia, z powodu cholery, szkodliwego natłoku ludu, w mieysce publicznych zabaw, rozdane będą w dniu 25 b. m., jako dniu urodzin królowey, 8000 bochenków chleba i 8000 sztuk półfrankowych, w tymże dniu daną będzie świetna uczta przez tuteysze miasto.

Pan van de Weyer, który wyjechał ztąd dnia 15 b. m. w nocy do Londynu, zastał jeszcze króla w Tournay, u którego otrzymawszy posłuchanie, przez Lille i Calais w dalszą udał się podróż.

O skutku konferencyi w Compiègne różne wieści są w obiegu. *Union* pisze: »Dowiadujemy się, że nasz król takie propozycye uczynił, iż konferencya żadnych nowych traktatów z Hollandyą robić nie będzie.«

Między znakomitemi osobami w tey chwili w Bruxelli bawiącemi, widziemy lorda i lady Clinton, hrabiów Mensdorff, siostrzeńców króla Leopolda, członków angielskiego Parlamentu PP. John Doyle i Robert Inglis, lorda Carrington, Kawalera Guenin, hrabiego Kielmansegge, posła króla hanowerskiego w Paryżu, angielskiego pułkownika Cust i PP. Daru i Salverte.

Dnia 8 b. m. o dwie mile od Ostende znaleziono osadzony na piaskach potwór morski z rodzaju delfinów, 18 stóp długi 48 zębami opatrzony. Oddano go do rozpoznania Panu Paret, jako biegłemu badaczowi natury.

*(G.P.S.)*

## TEATR NARODOWY

Na widowisku niedzielném i koncercie młodego szkrzypka Włodzimierza Majeranowskiego, wszystkie loże i parter zapełnionemi były; uważano że od dawna już teatr niebył tak liczny. Publiczność przyjęła nader łaskawie grę młodego artysty i nayżywszemi zaszczyciła go oklaskami. — W komedyi *Diabełek z pod Krzysztoforów*, dwa razy musiała bydź powtórzoną następująca śpiewka Walerego:

ŚPIEWKA WALEREGO.

I.

Hrabia z dumném przedsiewzięciem
Chce koniecznie być xiążęciem;
Szlachcicowi, że ma wioski
Śni się co noc stan hrabioski.

Pleban na dobrey prebendzie,
Choćby z nim żyli niebianie,
Póty z niey kontent nie będzie
Aż prałatem niezostanie.

II.

Woźny co z pozwami lata
Chce tytułu adwokata;
Adwokat, choć partacz czasem,
Myśli że jest mecenasem.

I podsędek okręgowy
Skutkiem powszechnego szału,
Drze się — chociaż niema głowy
Na prezesa trybunału.

III.

Cyrulik chce bydź doktorem
Szkolny sługa professorem,
Lada bazgracz Smuglewiczem,
Lada kleta, Mickiewiczem.

Szewc mieni się bydź artystą,
Krawiec, niech liźnie gazety,
Już ci został publicystą,
Wie, co myślą gabinety.

IV.

Potulna garderobianka
Wdzieje szal — już margrabianka,
Lokay, dmie w pańskie galony,
W bicz i trąbkę — postylony.

Słowem, że dziś wszystkie stany
Uganiają za czczą chwałą;
Wszędzie widać, mędrce, pany,
A poczciwych, — bardzo mało. —